Biokaasutusta järkevänä vaihtoehtona myös kotieläintilojen lannoille.
PIRKANMAAN LUONNONSUOJELUPIIRI

Osa eläinten hyvinvointituen tulkinnoista tarkentunee vielä ensi viikolla

Maaseutuvirasto palaveeraa tuen ongelmakohdista maa- ja metsätalousministeriön kanssa tänään perjantaina.

Hankevetäjä **Simo Räty** on jo useampaan otteeseen luullut voivansa huokaista helpotuksesta kevään tukihaun osalta.

Toistuvasti luulo on ollut turha. Stressi ei helpota vieläkään, vaikka tukihaku jo päättyi. Eläinten hyvinvointituen tulkinnat askarruttavat yhä.

”Tulkinnat ovat eläneet, eikä niihin voi luottaa. Osaan tuottajia askarruttavista kysymyksistä voin vastata vain, että ’saattaa mennä näin’”, Pohjois-Savossa Tukisarka-hanketta vetävä Räty tuskailee.

Itsekin naudanlihaa tuottava Räty arvelee, että osa tiloista on Maaseutuviraston (Mavi) tempoilun takia jättänyt sitoumuksen eläinten hyvinvointitukeen tekemättä.

Uutta tietoa yhä epäselvistä tulkinnoista odotetaan Mavista maanantaina.

Tuhansia turhia sähköposteja

Räty sanoo, että uusi tuki näytti hyvältä vielä helmikuussa. Tukihaun lähestyessä häntä alkoi kummastuttaa, ettei sitoumusehdoista tullut tietoa.

Ehtoja ei ollut vielä haun alkaessakaan, ja kun ne lopulta julkaistiin, kokonaisuus oli puutteellinen. ”Paketti on Mavilla ihan sekaisin.”

Räty on tyytyväinen, että 10 prosentin sääntö muutettiin vasikoiden osalta. Sitä seurasivat kuitenkin uudet epäselvyydet.

Maanantaiaamuna Räty sai Mavista tiedon, että lypsylehmien jaloitteluvaatimus koskisi myös pihatossa tai ryhmäkarsinoissa eläviä lypsyrotuisia hiehoja. Hän tiedotti asian kiireesti 2 000 tilalle.

Samana päivänä kello 14 tulkinta osoittautui virheeksi ja sama tiedotusrumba alkoi uudelleen. ”Tämä on ihan käsittämätöntä. Toivottavasti tuottajille ei tullut isoja menetyksiä.”

Lihanautojen sairaskarsinatulkinta auki

Lihanautojen sairaskarsinoiden osalta tulkinta on vieläkin auki.

Sitoumusehdosta ei selviä, saako 10 neliön sairaskarsinassa pitää yhtä vai useampaa eläintä. ”Jos raja on yksi, kaikki lihakarjatilat joutuvat perumaan tämän lisätoimenpiteen”, Räty arvioi.

Hän toivoo, että sitoumusten muuttamiseen annettaisiin lisää aikaa.

”Muuten tukileikkaus suurenee prosentin päivässä tiloilla, jotka joutuvat muuttamaan sitoumusta.”

Toinen vaihtoehto on perua sopimus tai lisätoimenpide ennen maksatusta.

”Mavi leikkii tässä isoilla summilla”, Räty sanoo.

Ylitarkastaja **Ulla Sihto** Mavista kertoo, että epäselvistä tulkinnoista kokoustetaan maa- ja metsätalousministeriön kanssa tänään perjantaina.

”Ongelmallisiin ehtoihin haetaan selvää tulkintaa yhdessä.” Tämä koskee sairaskarsinoiden lisäksi ainakin lypsykarjojen jaloittelua ja laidunnusta.

Asialistalla on myös mahdollisen lisäajan antaminen muutoksiin. ”Tai sitten etsitään muu ratkaisu. On voitava muuttaa, jos ei tiedä mihin on sitoutunut.”

MTK: Ydinongelma tiedotuksen puute

MTK:n kotieläinasiantuntija **Leena Suojala** on sitä mieltä, että eläinten hyvinvointitukeen liittyvien ongelmien ydin on tiedotuksen puute ja hitaus. ”Ehtojen vienti arkipäivään on sekavaa.”

Suojala kaipaa Mavilta taulukkoa, johon olisi koottu lain vaatimukset sekä tukiehdot ja avattu ne esimerkein. ”Konkreettiset kysymys–vastaus -mallit olisivat tarpeen.”

Suojala muistuttaa, että tulkintoja tekee vain Mavi.

”On ihan sama, tulkitsemmeko me täällä MTK:ssa tai joku kotona keittiön pöydän ääressä. Vain Mavi antaa virallisen tulkinnan.”

Suojala arvioi, että osasyy kohuun on tuen huomattava nousu, joka lisäsi eläinten hyvinvointituen houkuttavuutta.

Hän muistuttaa, että tuki edellyttää toimenpiteitä ja kustannuksia. ”Ei sitä ole tarkoitus saada ilmaiseksi. Tuki korvaa aiheutuneita kustannuksia.”

Sekavuus yllätti uuden virkamiehen

Tulkinnanvaraisuudet yllättivät viime marraskuussa työnsä aloittaneen Ulla Sihdon.

Hän on kritisoijien kanssa samaa mieltä siitä, että tiedotus olisi pitänyt hoitaa paremmin ja nopeammin.

”Tuli kiire, eikä se ole missään hyväksi. Toivottavasti tulevaisuudessa on helpompaa.”

TERHI TORIKKA

KARI SALONEN

Eläinten hyvinvointituen ehdoissa on ollut epäselvyyttä muun muassa lypsylehmien jaloitteluvaatimuksesta. Kytkettyjen nautojen on saatava jaloitella myös kasvukauden ulkopuolella, pihatossa asuville lehmille ja hiehoille riittää laidunnus.

Lelyn ruokintarobotti lupaa maitotiloille lisää vapaa-aikaa

Lely julkisti viime viikolla uuden täysin automaattisen ruokintarobotin, Lely Vectorin.

Robotin toiminta perustuu ruuan annosteluun, sekoitukseen ja jakeluun. Ensin kone annostelee rehun rehukeittiössä, jonka jälkeen itsenäisesti navetassa kulkeva jakelurobotti jakaa rehua tarpeen mukaan ruokintapöydälle.

Robotti voi sekoittaa erilaiset rehut ja mineraalit ruokintasuunnitelman mukaan.

”Ultraääniskannauksen avulla jakelurobotti tietää, mihin täytyy jakaa lisää rehua”, kertoo Lelyn insinööri **Martin Dotinga**.

Ruokintarobottiin mahtuu kerrallaan rehua kahden kuution verran.

Se voi ruokkia eläimiä aina 300 lypsävään saakka. Lelyn mukaan systeemi toimii pienilläkin, vain 25 lehmän tiloilla.

Tuoreutta ja joustavuutta

Lely lupailee, että uusi robotti tuo lehmien ruokintaan ennen kaikkea joustavuutta. ”Rehukeittiön voi täyttää kolmeksi päiväksi. Se on ainoa asia, mikä pitää itse tehdä. Tuottaja voi siis viettää viikonloppua”, Lelyn toimitusjohtaja **Alexander van der Lely** kertoo.

Lely Vector sekoittaa ja jakaa vain pieniä määriä ruokaa kerrallaan, eli eläimille on tarjolla aina tuoretta ruokaa.

Lehmä syö luontaisesti 10–14 kertaa päivässä. Uuden robotin toivotaan tuovan säännöllisyyttä ja tiheyttä lehmien ruokintaan.

Tilanne on hyvä, jos lehmä syö usein, kertoo eläinlääkäri ja ruokintakonsultti **Jan Hulsen**. ”Silloin pötsi pysyy kunnossa.”

Robotin dieselkustannukset alas

Laitteen kokonaishintaa yhtiö ei vielä kerro. ”Hinta määräytyy kysynnän mukaan. Se tulee luultavasti vastaamaan lypsyrobotin hintaa”, toimitusjohtaja van der Lely sanoo.

Lelyn mukaan robotin käyttökustannukset ovat matalat. Robotti kuluttaa 150 lehmän ruokintaan 20 kilowattituntia päivässä.

Robotti on ollut testauksessa ruotsalaisten **Eva** ja **Torgny Widholmin** maitotilalla Östersundissa. He kiittelevät Lely Vectorin käyttökustannuksia.

”Säästämme robotin avulla 6 000 litraa dieselöljyä vuodessa”, isäntä kertoo.

Markkinoille ensi vuonna

Widholmeilla on 130 lypsävää lehmää, tulevaisuudessa parisataa.

Robotin tuoma ajansäästö on pariskunnalle tärkein asia. Aikaa säästyy nyt parhaimmillaan puolitoista tuntia päivässä, he kertovat. Tulevaisuudessa ajansäästö voi olla suurempikin.

”Nyt rehukeittiö täytetään vain yhdeksi päiväksi kerrallaan. Tulevaisuudessa on kolmen päivän rehukeittiö”, Eva kertoo. ”Työstä on tullut paljon kannattavampaa ja hauskempaa. Lehmät saavat tuoretta ruokaa ja lypsävät paremmin. Nyt ehdimme hiihtää ja moottorikelkkailla”, pariskunta nauraa.

Ruokintarobotti tulee ensi vuoden alusta alkaen markkinoille Skandinaviassa, Ranskassa ja Hollannissa. Koska laite on testattu Ruotsissa, pitäisi sen sopia myös Suomen olosuhteisiin. ”Se toimii hyvin -30 asteessa”, Widholmit kertovat.

Suomeen laitteen tuonti alkaa vuodenvaihteen jälkeen, kertoo NHK Dairyn toimitusjohtaja **Oskari Korhonen**.

TUULA LEHTONEN

TUULA LEHTONEN

Kauha noukkii rehut rehukeittiöstä. Skanneri kertoo, missä on korkein rehukakku, josta rehu kuormataan jakelurobottiin. Rehukeittiön voi täyttää kolmeksi päiväksi.

Kauha kuljettaa rehun jakelurobottiin. Robotti latautuu sillä välin.

Ruokintarobotti sekoittaa rehun ja jakelee sen ruokintapöydälle. Mikäli tilalla on monta navettaa, robotti pystyy tarvittaessa kulkemaan niiden välillä.

Kiinnostaa Suomessakin

Pro Agria Maidon palveluryhmäpäällikkö **Sanna Nokka** uskoo ruokintarobotin kiinnostavan Suomessakin. Seosrehuruokintaan siirtyminen tarjoaa aina hyviä puolia, hän sanoo.

”Se parantaa rehun hyväksikäyttöä. Kun karkea- ja väkirehu jaetaan yhdessä, varmistetaan karkearehun syöntiä.”

Hyvä puoli on sekin, että robotti jakaa rehua usein. Tuore rehu maistuu karjalle paremmin kuin pitkään ruokintapöydällä seissyt.

Nokka arvioi, että robotti myös säästää tilaa traktorikärry-yhdistelmään verrattuna.

Ruokinnan automatisointi mahdollistaa sen, että iso karja hoidetaan pienemmällä työvoimalla. ”Korkeiden työvoimakustannusten maassa kaikki työtä säästävät ratkaisut kiinnostavat.”

Kun isäntäväelle jää enemmän aikaa karjahavaintojen tekoon, esimerkiksi kiimantarkkailua voidaan parantaa.

SATU LEHTONEN

Viiden Pro Agrian yhdistymiselle sinetti

Pro Agria Etelä-Suomen perustaminen sinetöitiin keskiviikkona, kun Pro Agria Uudenmaan ja Pirkanmaan ylimääräiset kokoukset hyväksyivät yhdistämissuunnitelman. Uusi yhdistys aloittaa toimintansa ensi vuoden alussa.

Pro Agriat Kymenlaakso ja Etelä-Karjala ovat pitäneet omat kokouksensa jo huhtikuussa ja hyväksyneet yhdistämisesityksen.

Koska yhdistyslaki ei tunne yhdistysten fuusioitumista, neljä keskusta päätti purkaa oman toimintansa ja liittyä toimintaa jatkavaan Hämeen yhdistykseen yhdistämissuunnitelman mukaisesti.

Pro Agria Hämeen kokous hyväksyi uudet, yhteisesti hyväksytyt säännöt ja muutti nimensä Pro Agria Etelä-Suomi ry:ksi. Muutos astuu voimaan vuoden 2013 alusta.

Eteläsuomalaisten Pro Agrioiden yhdistyminen etenee siten, että seuraavaksi Pro Agria Hämeen 6. syyskuuta pidettävä vuosikokous vahvistaa tehdyt päätökset, uudet säännöt sekä henkilöstövalinnat uuden yhdistyksen päättäviin elimiin.

Neuvontajärjestön rakenteen uudistaminen on ollut käynnissä yli kaksi vuotta. Viisi eteläistä Pro Agriaa ehtivät ensimmäisenä kokoamaan voimansa.

Yhdistymisellä halutaan varmistaa, että laadukkaat palvelut ja erikoisosaaminen pystytään takaamaan entistä vaativammille asiakkaille.

Pro Agriat ovat maaseutuyrittämisen ja maaseudun kehittämisen asiantuntijaorganisaatioita. Niiden juuret yltävät 1800-luvun puoliväliin.

Pro Agria Etelä-Suomen liikevaihdoksi arvioidaan 12 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on 170 henkilöä.

VEIKKO NIITTYMAA

Sähköisesti tukea hakeneiden määrä nousi

Sähköisen maataloustukihakemuksen jätti tänä vuonna 26 404 maatilaa. Määrä nousi jonkin verran viimevuotisesta, jolloin sähköisiä tukihakemuksia jätettiin noin 20 700.

Osuus kaikista tukea hakeneista tiloista nousi viime vuoden kolmanneksesta 43 prosenttiin.

Erityisen aktiivisesti sähköistä hakua käytettiin Pohjois-Savossa ja Ahvenanmaalla. Niissä tiloista jo 60 prosenttia jätti hakemuksen sähköisesti.

Pirkanmaalla, Kainuussa, Pohjois-Karjalassa, Keski-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla osuus oli noin puolet hakemuksista.

Yksittäisistä kunnista kärkeen nousi Keitele, jonka hakemuksista lähes 97 prosenttia jätettiin sähköisesti. Lempäälässä, Pirkkalassa, Pielavedellä ja Tuusniemellä sähköisten hakemusten osuus oli yli 80 prosenttia.

Sähköisten hakemusten osuus oli pienin Uudellamaalla, Etelä-Savossa ja Lapissa. Näillä alueilla joka kolmas viljelijä teki hakemuksensa sähköisesti.

Mavin mukaan sähköinen tukihaku toimi luotettavasti koko haun ajan.

Käyttäjiltä saatu palaute oli positiivista.

MT

Pirkanmaalla pelätään lietteiden pilaavan vesistöt

Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri haluaa Tampereen kaupungin vedenpuhdistuslaitoksen luopuvan puhdistamolietteen avokompostoinnista. Tilalle luonnonsuojelupiiri esittää biokaasutusta jätteenkäsittelylaitoksessa.

Tampereen jätevedenpuhdistamossa syntyvä liete kuljetetaan nykyisin Kangasalle, jossa se kompostoidaan avokompostointikentällä.

Avokompostointi on luonnonsuojelupiirin mukaan riski vesistöille.

Jos liete kaasutettaisiin, siitä saataisiin energiaa. Lopputuote voitaisiin puolestaan käyttää viherrakentamiseen, luonnonsuojelupiiri toteaa tiedotteessaan.

Puhdistamolietteet sisältävät haitallisia aineita, kuten hormoneja ja antibiootteja.

PIRKANMAAN LUONNONSUOJELUPIIRI

Luonnonsuojelupiiri on huolissaan myös pelloille levitettävästä puhdistamolietteestä.

”Puhdistamolietteet sisältävät haitallisia aineita, kuten hormoneja ja antibiootteja. Viinikanlahden jätevesinäytteissä on ajoittain ilmennyt myös poliovirusta. Biokaasutus tekee lietteet vaarattomammiksi. Raskasmetalleja massaan jää, ja siksi sitä ei pidä käyttää ravintokasvien viljelyyn.”

Luonnonsuojelupiiri pitää biokaasutusta järkevänä vaihtoehtona myös kotieläintilojen lannoille.

”Valtio tukee biokaasuvoimalaitosten rakentamista, joten lannat ja lietteet on mahdollista hyödyntää tarkasti, vesistöjä rasittamatta.”

MT